

**REPUBLIKA HRVATSKA
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA
POVJERENSTVO ZA
RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**

KLASA: 021-06/21-01/31

URBROJ: 2103/1-01-21-03

Bjelovar, 16. prosinca 2021.

**ŽUPANIJSKOJ SKUPŠTINI
BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE**

PREDMET: Program rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova
Bjelovarsko-bilogorske županije za 2022. godinu
- zaključak

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Bjelovarsko-bilogorske županije je temeljem članka 49. Statuta Bjelovarsko-bilogorske županije (22/09, 1/13, 7/13, 1/18, 2/20, 5/20, 1/21) na 1. sjednici održanoj dana 16. prosinca 2021. godine donijelo sljedeći

ZAKLJUČAK

Utvrđuje se Program rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova Bjelovarsko-bilogorske županije za 2022. godinu i upućuje se Županijskoj skupštini Bjelovarsko-bilogorske županije na razmatranje i prihvatanje.

Obrazloženje Programa rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova Bjelovarsko-bilogorske županije za 2022. godinu dati će predsjednica Povjerenstva za ravnopravnost spolova Bjelovarsko-bilogorske županije gđa. Jasna Mikles Horvat.

**REPUBLIKA HRVATSKA
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA**

Nacrt prijedloga

Na temelju članka 17. Statuta Bjelovarsko-bilogorske županije (“Županijski glasnik” broj 22/09, 1/13, 7/13, 1/18, 2/20, 5/20, 1/21), Županijska skupština Bjelovarsko-bilogorske županije na ____ sjednici održanoj _____. godine donijela je

Z A K L J U Č A K

**o prihvaćanju Programa rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova
Bjelovarsko-bilogorske županije za 2022. godinu**

I

Prihvata se Program rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova Bjelovarsko-bilogorske županije za 2022. godinu.

II

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u “Županijskom glasniku”.

KLASA: 021-06/21-01/31
URBROJ: 2103/1-01-22-02
Bjelovar, _____.

**PREDSJEDNICA
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE
Ivana Jurković Piščević, mag. pol.**

**REPUBLIKA HRVATSKA
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA
POVJERENSTVO ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**

KLASA: 021-06/21-01/31

URBROJ: 2103/1-01-21-01

Bjelovar, 16. prosinca 2021.

Na temelju odredbe članka 7. Odluke o osnivanju Povjerenstva za ravnopravnost spolova ("Županijski glasnik broj 48/09), Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Bjelovarsko-bilogorske županije na 1. sjednici održanoj 16. prosinca 2021. donijelo je

PROGRAM RADA ZA 2022. GODINU

I. UVOD

Program rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova Bjelovarsko-bilogorske županije (u dalnjem tekstu: Povjerenstvo) donosi se kao programski i akcijski dokument koji ima za cilj podizanje nivoa svijesti o važnosti poštivanja i unaprjeđivanja ljudskih prava žena/muškaraca u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, poticanje aktivizma žena u svim područjima rada i života, poduzimanje mjera u cilju sprječavanja diskriminacije žena te promociju ravnopravnosti spolova kao općeg društvenog cilja.

Ovaj Program predstavlja okvir za djelovanje Povjerenstva u sukreiranju lokalne politike u području ravnopravnosti spolova u inicirajućem i savjetodavnom dijelu, kada se radi o mjerama koje su izvan nadležnosti Povjerenstva, te akcijskom, kada se radi o programskim zadacima koje Povjerenstvo može samostalno realizirati.

II. PROGRAMSKI ZADACI

Program rada temelji se :

1. u **formalno - pravnom smislu** na nacionalnim dokumentima o ravnopravnosti spolova: Nacionalnoj politici za promicanje ravnopravnosti spolova za razdoblje 2006. - 2010., Nacionalnoj strategiji zaštite nasilja u obitelji za razdoblje od 2008. - 2010. te na propisima Republike Hrvatske o ravnopravnosti spolova: Zakonu o ravnopravnosti spolova, Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakona o istospolnim zajednicama, Zakonu o suzbijanju diskriminacije te Odluci o osnivanju Povjerenstva.

2. u **programskom dijelu** na programiranju zadaća sukladnim mjerama nacionalne politike o ravnopravnosti spolova, u smislu njihove operacionalizacije, na temelju dobre prakse i

prethodnih vlastitih iskustava i programa u provedbi politike spolne ravnopravnosti, kao i zatečenog nivoa ukupne društvene svijesti o ovim pitanjima.

3. u određivanju zadaća prema programskim područjima i to :

- ljudska prava žena
- jednake mogućnosti na tržištu rada
- rodno osjetljivo obrazovanje
- ravnopravnost u području odlučivanja
- nasilje u obitelji
- zdravlje žena.

Ljudska prava s osobitim naglaskom na prava žena

Nivo ženskih ljudskih prava u Županiji zahtjeva poduzimanje određenih i definiranih mjera, obzirom da ne postoji sustav promocije ljudskih prava žena, kao ni sustavno istraživanje o ženskim ljudskim pravima (žena političar, žena u obrnici, žena poduzetnica, obrazovna, zdravstvena radnica, žena s invaliditetom, žena pripadnica nacionalne manjine, žena na selu). Sve do sada poduzete mjere ne udovoljavaju potrebama, te ne mogu utjecati bitno na promjenu politike. Određuju se zadaće Povjerenstva u ovom segmentu:

1. promoviranje ljudskih prava žena sustavnom edukacijom, informiranjem i kampanjama, putem medija, izdavanjem brošura i drugog promidžbenog materijala
2. osvješćivanje žena u svim sredinama o njihovom stvarnom položaju, iniciranje cjelovitog istraživanja o položaju žena u Županiji općenito, položaju i stvarnim problemima žena s invaliditetom, seoskih žena, žena starije dobi, žena pripadnica nacionalnih manjina, prvenstveno zbog predlaganja i poduzimanja adekvatnih mjera za poboljšanje sadašnjeg stanja
3. zalaganje za što veću socijalnu uključenost i davanje podrške ženama u ruralnim sredinama kroz:
 - redovito i dostojanstveno obilježavanje svjetskog dana ruralnih žena
4. poticanje i zalaganje za jače financiranje programa i projekata za razvoj civilnog društva
5. poticanje poboljšanja položaja žena s invaliditetom kroz dodatne programe
6. upoznavanje s ljudskim pravima pojedinih društvenih skupina, socijalna uključenost uz pomoć i davanje podrške samohranim roditeljima
7. promoviranje ljudskih prava pripadnica nacionalnih manjina kroz raspravu o njihovom položaju i organiziranjem tematske sjednice Povjerenstva, u suradnji sa vijećima nacionalnih manjina i njihovim predstavnicima u Županiji
8. predlaganje i traženje od Ureda za ravnopravnost spolova izradu pojmovnika o ljudskim pravima i njegovu objavu u medijima i na web portalu Povjerenstva.

Jednake mogućnosti na tržištu rada

Zbog općenitog nepostojanja ekonomske statistike po spolu, otežava se utvrđivanje analize položaja žena u ekonomiji na području Županije. Zbog toga se određuju zadaće:

1. iniciranje, putem zastupnika u Hrvatskom saboru, izmjenu propisa po kojima bi se statistički podaci vodili po spolu, zbog predlaganja adekvatnih mjera

2. predlaganje županu uvodenje kreditnih linija za samozapošljavanje, otvaranje obrta, ili malog i srednjeg poduzetništva za žene
3. poticanje edukacije žena s invaliditetom o dostupnim informacijama o mogućnostima korištenja sredstava fondova i poticaja za zapošljavanje i prekvalifikaciju, u suradnji sa Područnom službom Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i udrugama iz ovog područja
4. poticanje poduzetništva žena u Županiji u zajedničkim predlaganjima tih mjera sa Gospodarsko socijalnim vijećem, Županijskom gospodarskom i obrtničkom komorom
5. organiziranje javne rasprave o problematici ženskog poduzetništva u Županiji, u suradnji sa Gospodarsko socijalnim vijećem i nadležnim Komorama te nadležnim županijskim tijelima
6. poticanje gradskih i općinskih vlasti na izgradnju dovoljnih kapaciteta dječjih vrtića i jaslica na njihovim terenima, podešavanje radnog vremena, jednosmjenska nastava u školama i produženi boravak, osiguranje dostupnosti domova/ustanova za stare, bolesne i nemoćne, uključujući i mogućnost dnevног boravka, čime bi se stvorile pretpostavke za veće zapošljavanje žena i poduzetnica
7. osiguravanje popratnih sadržaja u Županiji koji bi rasteretili zaposlenu ženu (dostupne servisne, uslužne službe, podešavanje radnog vremena gradskih, županijskih i državnih ureda, promocija uravnotežene spolne podjele poslova u obitelji,)
8. iniciranje ustanovljenja županijske nagrade za društveno odgovorno poslovanje poslodavaca koji svojim radom dokazuju da ne diskriminiraju zapošljavanje po spolu, zapošljavaju žene na neodređeno vrijeme i time sudjeluju u rješavanju problema u zajednici.

Rodno osjetljivo obrazovanje

U obrazovnom sustavu, na svim razinama ne postoji rodno osjetljiv odgoj i obrazovanje, zbog čega je nužno:

1. podržati nacionalne programe rodno osjetljivog obrazovanja te poticati i predlagati Upravnom odjelu za prosvjetu izradu županijskih programa
2. predlagati Upravnom odjelu za prosvjetu edukaciju prosvjetnih radnika o ravnopravnosti spolova
3. zalagati se za donošenje nacionalnih izvaninstitucionalnih rodnih edukacijskih programa
4. poticati i financijski podržati jače uključivanje djevojčica i dječaka u izborne programe koji su drugačiji od stereotipa, u suradnji sa Upravnim odjelom za prosvjetu Županije
5. izraditi prijedlog srednjoškolskog obrazovanja za učenike sa zdravstvenim teškoćama i teškoćama u razvoju koji su nedostatni
6. povjerenstvo u suradnji sa medijima javno prezentirati i promovirati ravnopravnost spolova, u cilju afirmativne prezentacije ravnopravnosti spolova te upozoriti na pojave diskriminacije temeljem spola
7. predložiti županu izobrazbu službenika o ravnopravnosti spolova, te isto preporučiti općinama i gradovima. U tom smislu organizirati posebno predavanje za službenike o ovoj tematiki.

Ravnopravnost u području odlučivanja

Polazeći od pretpostavke da istinska demokracija nije ona demokracija koja isključuje veliki broj svojih građanki iz procesa odlučivanja. Za predlaganje konkretnih mjera određuju se zadaće:

1. izraditi bazu podataka o stvarnom stanju uključenosti žena u političkom životu u Županiji, kroz podatke o njenom sudjelovanju u Skupštini, izvršnoj vlasti, tijelima upravljanja u ustanovama i trgovačkim društvima (upravna vijeća, školski odbori, nadzorni odbori), na najvišim dužnostima u upravni tijelima i ostalim javnim službama, pravosuđu, odgojno obrazovnim institucijama, u tijelima političkih stranaka koje donose odluke. Za ovu izradu predlaže se županu da zaduži upravna tijela Županije, sa rokom i ciljem.
2. za slijedeće lokalne i parlamentarne izbore osmisliti kampanju u suradnji s drugim tijelima koja se bave civilnim društvom Županije, u cilju zastupanja interesa žena i predlaganja njihovog većeg broja na listama
3. kontinuirano zagovarati ravnopravnost spolova
4. zagovarati otklanjanje barijera za osobe s invaliditetom
5. poticati poslodavce, preko Gospodarsko - socijalnog vijeća na ugovaranje preventivnih pregleda zaposlenih žena.

Nasilje u obitelji (uz ostale oblike nasilja)

Glavni cilj ovog dijela programskog rada jeste suzbijanje i uklanjanje obiteljskog nasilja i svih drugih nasilja nad ženama. U tom smislu zadaća je:

1. provoditi institucionalne mehanizme zaštite žena, muškaraca, djece, starih, bolesnih i nemoćnih, od obiteljskog i drugih nasilja uz donošenje i vlastitih programa
2. provoditi i pratiti Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, u suradnji sa policijskom upravom, Centrima za socijalnu skrb, pravosudnim tijelima, zdravstvenim ustanovama, obiteljskim savjetovalištem
3. održati tematsku sjednicu o drugim oblicima nasilja, kao što je nasilje na radnom mjestu - mobbing, te agresivno, nasilno i neprihvatljivo ponašanje među djecom i vršnjacima - bullying, za koji se smatra da je to svaka namjerna, opetovana, neizazvana zlouporaba moći sa svrhom nanošenja boli ili stresa drugoj osobi. Sve veća prisutnost nasilja u mnogim razvijenim industrijaliziranim društvima usmjerila je i veću pozornost na ponašanje i odnose u školi.
4. poticati izgradnju vrijednosnog sustava u kojem je bilo koji oblik nasilja prema ženama i slabijima, te različitim društveno neprihvatljivo, te u tom smislu poticati programe stalnih edukacija osoba koje rade na zaštiti i pružanju različitih oblika podrške ženama i drugim skupinama - žrtvama nasilja, kao i edukaciju mladih o nenasilnom rješavanju sukoba te prihvaćanju i razumijevanju različitosti.
5. Obilježavanje značajnijih datuma u 2022. godini u suradnji sa Koordinacijom za ljudska prava, srodnim Povjerenstvima, Zavodom za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske

županije, Centrima za socijalnu skrb, zdravstvenim ustanovama, Odgojno obrazovnim ustanovama, nevladinim udrugama i organizacijama civilnog društva, ustanovama za brigu o starijim osobama, policijskom upravom, koordinatoricom za ravnopravnost spolova:

Svjetski dan obitelji-1. siječnja
Međunarodni dan žena - 8. ožujka
Svjetski dan zdravlja-7. travnja
Svjetski dan sigurnosti i zaštite na radu-28.travnja
Međunarodni dan obitelji-15.-svibnja
Svjetski dan borbe protiv dječjeg rada-12.lipnja
Svjetski dan prevencije samoubojstva-10.rujna
Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama - 22. rujna
Međunarodni dan starijih osoba - 1. listopada
Međunarodni dan nenasilja- 2.listopada
Međunarodni dan žena na selu- 15. listopada
Međunarodni dan tolerancije – 16. studenoga
Međunarodni dan muškaraca – 19. studenoga
Svjetski dan djece- 20. studenog
Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama - 25. studenog
Svjetski dan borbe protiv AIDS-a 01. prosinca
Međunarodni dan ljudskih prava - 10. prosinca

Zdravlje i žena

U suradnji sa Županijskim zavodom za javno zdravstvo analizirati zdravstveno stanje ženske populacije u županiji, izraditi prijedlog specifičnih potreba zaštite ženskog zdravlja žena starijih od 15 godina, predložiti konkretnе mjere nadležnim tijelima, s naglaskom na prevenciju ženskog reproduktivnog zdravlja (preventivni pregledi dojki - mamografija, ginekološki pregledi, otkrivanje HPV i osiguravanje procijepljenosti, prevencija pušenja i prekomjernog konzumiranja alkohola). Organizirati tematsku raspravu, okrugli stol po pojedinom segmentu . Zadaće Povjerenstva koje proizlaze iz ove problematike su:

1. sustavna briga o zdravlju žena, uključivanjem sve većeg broja u programe preventivnih pregleda, animiranjem žena preko udruga, posebnih radio i TV emisija, posebnih stalnih priloga u županijskom tjedniku, te javnog zagovaranja,
2. sustavna briga o zaštiti žena na radu, s posebnim osvrtom na izloženost štetnostima, posebnim uvjetima rada, upotrebi i dostupnosti zaštite na radu, prekovremenom i noćnom radu, analiza ozljeda na radu
3. podrška programima edukacija žena o očuvanju zdravlja u suradnji sa mjesnim odborima, načelnicima i gradonačelnicima i povjerenstvima za ravnopravnost spolova u općinama i gradovima
4. podrška edukacije u predškolskom odgoju, školama, fakultetima i učilištima o očuvanju reproduktivnog zdravlja, seksualnosti i zaštiti od neželjenih trudnoća, spolno prenosivim bolestima, njezi vlastitog tijela i zdravog života, s naglaskom na štetnosti pušenja, prekomjerne konzumacije alkohola i opojnih droga, nekontroliranog uzimanja lijekova.

III. OBLICI SURADNJE

Za uspješno izvršenje ovog Programa potrebna je suradnja sa izvršnom vlasti u Županiji, sa udrugama civilnog društva, obrazovnim, zdravstvenim i socijalnim ustanovama, ustanovama predškolske dobi, sa državnim tijelima (Uredom za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova, Pučkim pravobraniteljem, pravosudnim tijelima i svim drugim tijelima koja se bave direktno ili indirektno ravnopravnosti spolova, Obiteljskim centrom i drugim tijelima i institucijama).

Suradnja će se organizirati:

1. **Umrežavanjem** - povezivanjem svih tijela za pojedino područje, zbog zajedničke politike u osmišljavanju i programiranju određenog zadatka
2. **Uključivanjem nadležnih tijela** - podržavati i inicirati uključivanje nadležnih tijela u projekte Vlade RH, međunarodne i projekte Obiteljskog centra, te programe Povjerenstva uključivati neposredno u takve projekte
3. **Obrazovnom vertikalom** - nužna je uspostava suradnje na obrazovnoj vertikali - od odgojno obrazovnih ustanova predškolske dobi, preko osnovnih i srednjih škola zajedno s ustanovama visokog obrazovanja. Unutar sustava visokog obrazovanja preporuča se suradnja od nivoa stručnog studija, preko dodiplomskih i diplomskih studija te poslijediplomskih i doktorskih studija. Svijest o ravnopravnosti spolova potrebno je izgrađivati već kod male djece, te je prenositi vertikalno sve do stupnja visokog obrazovanja. Potrebno je sustavno osmislići aktivnosti (radionice, predavanja, akcije prilagođene ciljanoj skupini i dr.) koje bi pokrivale sve razine navedene vertikale. Jednako značajne su i ustanove namijenjene cjeloživotnom učenju, te je neophodno i njihovo uključivanje u suradnju (npr. Otvoreno učilište i sl.).
4. **Decentralizacijom** - navedene oblike suradnje treba provoditi po gradovima i jedinicama lokalne uprave i samouprave unutar cijele Županije. Preporuča se suradnja na načelima decentralizacije odnosno što učestalije uključivanje predstavnika okolnih gradova i sela. U tom smislu je potrebno umrežavanje svih sudionika i potencijalnih dionika.

IV. ZAKLJUČAK

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, sukladno ovom Programu rada, isti će provoditi i najmanje jednom godišnje izvještavati o njegovom provođenju i izvršenju Županijsku skupštinu. Sa ovim Programom rada upoznat će se župan i Županijska skupština, zbog informiranosti i prijedloga za unaprjeđenje sustava zaštite ženskih ljudskih prava te ljudskih prava općenito.

